

ŽENA U ISLAMU

Prije nego što počnem sa svojim govorom o ženi u islamu neophodno je da vas podsjetim o položaju žene prije islama da bi shvatili koliku je uslugu islam dao ženi. Jer se pogrešno misli da je svo blagostanje došlo sa zapada, pa tako i slobode i prava za ženu, što je totalno pogrešno. Prije pojave islama su već postojale kršćanske knjige i religija kršćanstva, jevreja, i svih ostalih religija koje i danas postoje. One ni jedna nisu dale ženi prava i slobode koje je baš islam dao. Ja želim da se muslimanke obrazuju i da steknu znanje kako bi mogle cijeniti svoju uzvišenu vjeru i to prenijeti drugima. Položaj žene je bio kao građanina trećeg reda, poslije roba i čak životinja. Ona nije imala prava na svoje tijelo, na život, na odlučivanje o izboru muža, na odlučivanje ni o čemu u porodici pa ni o vlastitoj djeci, nije imala pravo na obrazovanje, na nasljedstvo itd. Čak je po starom vjerovanju smatrana nekim ko podstiče na grijeh po vjerovanju da je Eva nagovorila Adama na grijeh i prouzročila njegov pad (propast). U Arabiji je stanje bilo još gore, tamo je smatrano sramotom imati žensko dijete i događalo se da roditelji zakopavaju svoju žensku djecu zbog straha od siromaštva i radi sramote.

Islam i Časni Poslanik u svom ponašanju u govoru su napravili pravu revoluciju u svijetu u pogledu položaja žene. To je ono što je tako naglo dokrajčilo stoljeća poniženja, i ženi dao prvo pravo da živi. Časni Poslanik je na samom početku svog poslanstva isticao važnost uloge žene i skretao pažnju svojim ashabima na blag tretman žena. Islam je ženi dao pravo:

- na život, ---- dao joj je čast i poštovanje kao kćeri, supruzi, majci
- pravo na obrazovanje, ----pravo na izbor muža, pravo na razvod
- da bude ravnopravan partner u braku, -- pravo na bavljenje profesijom
- pravo na nasljeđe i raspolaganje imatkom po svojoj volji

Sva ova prava islam je dao ženi kao nasljeđe, prije više od 1400 godina; o ovim pravima žene svijeta su mogle samo sanjati do unazad 100 godina kad su se za njih izborile pokretima žena i dugotrajnim borbama; muslimanka žena ne treba i nije trebala da se bori za njih.

Danas u društvu u kojem živimo zakonom su data još veća prava i slobode ženi. Međutim ja vas molim da razmislite jesmo li mi zaista u društvu u kome vlada mir i sigurnost, u kome smo zadovoljni i uživamo poštovanje ? Jer iako je sve više zakona o zaštiti žene od zloupotrebe, nasilja u kući, silovanja, napada i diskriminacije, sve je teže i opasnije biti žena? Sve je više prebijenih žena, silovanih, na ulici baveći se najnižim poslovima, natjeranih u prostituciju, sve je više djece koja se odmeću od kuće, odaju alkoholu, drogi, nasilju itd... Je li ovo društvo napretka ljudskog roda? Zato što ti zakoni nisu usklađeni prema prirodi žene, prema onom za što je ona stvorena i što čini njeno zadovoljstvo i sreću. Uloga žene je veoma važna jer je ona stub porodice. I u civilizacijama gdje je ovaj osnovni stub ili osnovna jedinica društava—porodica raspale, ta civilizacija je propala. Zato je ovo veoma važno pitanje i ja vas molim da dobro razmislite o ovom. Ovim što sam već rekla, Želim ponovo skrenuti vašu pažnju na slike prije islama i sada. Islam je dokrajčio poniženja žene u jednom smislu a novo društvo je nametnulo drugu vrstu još gorih poniženja i još goreg položaja i nepoštovanja. Zato je veoma važno shvatanje islamskih propisa i vraćanje propisima islama, propisima koje je Svemogući Bog dao u svojoj mudrosti, Onaj koji sve najbolje zna, pa On nas je stvorio, i kao svaki autor najbolje zna svoje djelo. Savršenstvo Božijeg zakona je da je muškarca i ženu stvorio jednakim ali zbog njihove prirode odredio im je drugačije uloge u životu i za te uloge ih je stvorio, tj opremio da imaju najbolju sposobnost da ih obavljaju. Stare zajednice su sačinjavale osnovne elemente društava-porodicu od oca—koji se brinuo za uzdržavanje,

majke---odgojiteljice i od djece. Takva porodica je trajala hiljadama godina i ono što je trajalo toliko dugo sigurno funkcioniše.

Sada ću vam ukratko navesti koja prava Kur'an daje ženi i šta kaže o položaju, ulozi i dužnosti žene: rekla sam da je prvo islam dao ženi pravo na život, time što je bio zabranjeno ubijanje vlastite djece zbog straha od siromaštva, jer pravi vjernici se u potpunosti oslanjaju na Allaha da On daje nafaku i koga god je stvorio stvorio je za njega i nafaku.

Učenja islama predstavljano kroz primjer Časnog poslanika s.a.v.s. započeta je nova era za žene. Na samom početku Časni Poslanik je reka: Ko ima kćeri i lijepo ih odgoji bit će blizu mene na sudnjem danu kao dva prsta na jednoj ruci. Zatim: Onaj ko ima kćer i ne sahrani je živu niti daje prednost sinu nad kćeri bit će od Allaha uveden u džennet.

Islam je ženi dao poštovanje i čast kao supruzi i majci i Časni poslanik je rekao:

Najsavršeniji vjernik je onaj čija su djela najbolja a najbolji među vama je onaj ko se najljepše ponaša prema svojim ženama.

Dok je u Časnom Kur'anu rečeno muškarcima u pogledu njihovih žena: savjetujte se lijepo s njima; ako vam se ne sviđaju može biti da vam se neka stvar ne sviđa u kojoj je Allah stavio mnogo dobra. (4:20)

U ajtu Kur'an kaže: One su vaša odjeća a vi ste njihova odjeća.

U braku su muškarac i žena partneri u specijalnom odnosu stvorenom od Allaha. On je dao upute kroz Časni Kur'an da kako muškarci imaju prava nad ženama tako i one (žene) imaju određena prava nad njima (muškarcima). U Kur'anu Allah kaže:

*A jedan od Njegovih znakova je taj da je On za vas stvorio žene od vas
Da u njima nađete mir i On je stavio ljubav i nježnost između vas. 30:22*

U islamu je brak sveta institucija koja traje zauvijek između bračnih drugova. Islam ne odobrava život bez ženstva. Međutim islam je odredio cijelu instituciju za pomirenje bračnih drugova ukoliko dođe do nesuglasica. Ukoliko oni odluče da se razvedu islam daje određena prava ženi i zaštitu u tom pogledu. Ovdje je važno napomenuti da je ženi, prvi put u historiji dato pravo da traži razvod, ovo pravo žena na zapadu nije dobila, čak ni u najtežim slučajevima do početka 1900. godine.

Majkama je data najveća čast iznad svih muških i ženskih uloga u islamu.

Jedan ashab prenosi da je neki čovjek došao Časnom poslaniku i pitao ga: 'Božiji Poslnaiče, kome od svih ljudi trebam odati najveću počast?' Poslanik je odgovorio 'majci'. Kome onda pitao je čovjek '?majci' odgovorio je Poslanik. A poslije toga 'majci' po treći put je odogorio tek četvrti put je rekao 'ocu'. Nigdje ni u jednoj knjizi nije ženi odana ovakva čast i ugled i data joj ovolika važnost.

Časni Kur'an ponavljaajući iznosi da, 'Džennet leži pod stopama majke'..Znači da je put do dženneta da pazimo svoju majku. Ovim je data tako visok status i priznanje ženi kao majci koji je vrhunac položaja nekog živog bića. Međutim, žena mora opravdati ovu čast i ovaj visoki položaj koji joj je Bog dao. Nemojte dopustiti da vaša djeca umjesto dženenta zarade džehenem slušajući vas i slijedeći vaš odgoj. Od izuzetne je važnosti da se žena obrazuje i da ima vjersko i svjetsko znanje. Jer ona odgaja buduće očeve i buduće majke, buduće muslimane i buduće članove društva koji će preuzeti upravu u kući, u selu ili gradu, u zemlji, koji će prenijeti islam narednim pokoljenjima. Majke ne smiju dopustiti da djeca ne budu spremna za ove zadaće, jer kako je važna njihova uloga, istaknuta u gornjim navodima tako je i njihova odgovornost ogromna. Potpuno je pogrešno mišljenje da samo muškarci treba da uče o vjeri. Ovim što je napred rečeno vidimo koliko je važno da žena također zna, još je njeno obrazovanje važnije jer nije samo za nju i njeno dobro nego za dobro njene djece---budućih

naraštaja. Zato nemojte dopustiti da islam propda među nama, posvetite punu brigu ovome. Vi mrate prvo biti uzor svojoj djeci da bi ih mogli učiti i prenijeti ih dobre i korisne stvari za život.

Uz ovo treba reći da je Bog dao ravnopravnost ženi sa muškarcem bez ikave njene borbe, u ajetu koji kaže:

Zaista, muslimanima i muslimankama, i vjericima i vjericama, i pokornim muškarcima i pokornim ženama i iskrenim muškarcima i iskrenim ženama, i strpljivim muškarcima i strpljivim ženama, i poniznim muškarcima i poniznim ženama, i muškarcima koji daju milostinju i ženama koje daju milostinju, i muškarcima koji poste i ženama koje poste, i muškarcima koji čuvaju svoja stidna mjesta i ženama koje čuvaju svoja stidna mjesta, i muškarcima koji mnogo Allaha spominju i ženama koje (Ga) spominju – Allah je za sve njih pripremio oprost i uzvišene nagrade. Al-Ahzab (33:36)

Svrha stvaranja i muškarca i žene su jednaki: da ispunjavaju svoje obaveze prema Bogu da ga obožavaju i mole mu se i zahvaljuju i obaveze prema Njegovim stvorenjima. I da postignu blizinu Bogu kroz svoje ponašanja i djela. Ali je Bog također ovdje rekao da svi imaju jedanku nagradu za ono što rade, i muško i žensko

Zatim je rekao: Ja neću dopustiti da dobro djelo bude izgubljeno bil od muška ili ženska. I muškarac i žena su dužni da u sebi razvijaju takve vrline koje će odražavati Božije attribute.

Islam ženi dao pravo na obrazovanje. To je u vrijeme pojave islama bio šok jer nije postojala ni jedna jedina zajednica koja je ženi davala pravo da se obrazuje. U Engleskoj su prve studentice upisane negdje 1921-22 godine na Oxford i Kembridže univerzitete. Časni Poslanik je rekao: Dužnost svakog muškarca i žene je da traže znanje. Samo znanjem možemo spoznati Božije attribute i Njegovo stvaranje i postati bliži Njemu. Znanje po islamu nema za cilj da stičete što više novca nego je osnovni cilj sticanja znanja da istražujete, otkrivajte raznolikost i savršenstvo Božijeg stvaranja, da uvidite Njegove savršene puteve, dabi mu se više zahvaljivali i divili Njegovoj Uzvišenosti, shvatajući svoju ništavnost. Također je svrha znanja da doprinesete daljem prenošenju savršenstva svog Stvoritelja i savršenstvo poruke Kur'ana i islama. Potpuno je pogrešno mišljenje da muškarci treba da se obrazuju kako u svjetskim znanostima tako i o vjeri. Ovo obrazovanje je još važnije za ženu jer ona odgaja buduće naraštaje i prenosi im dalje svoje znanje i odgoj. Islam zahtijeva traženje znanja i to je obaveza muslimana i muslimanki. Hazreti Aiša je bila žena Časnog Poslanika i ashabi Poslanikovi su rekli da su pola islama naučili od nje. Dakle nije samo obaveza da se obrazuju žene koje će učiti neke tehvide i sedmine, ovo je puno puno važnija dužnost na ženi.

Sljedeće od navedenih prava je pravo na izbor muža: žena ima pravo da se složi ili ne složi sa izborom muža kojeg joj predlože roditelji ili rodbina. Muslimanski običaj je napušten da se roditelji, pogotovo majka brine da svojoj djeci nađe odgovarajućeg partnera za život od porodice slične njenoj, kako bi djeca imala što više zajedničkog. Zatim ono što je najvažnije je da još dok su djeca mala molimo Boga da im dadane hajirli, pobožne, bogobojazna drugove za život. Na ovaj način mladi ljudi ne ulaze u bračnu zajednicu iz mladalačke zaljubljenosti nego svjesno sklapaju ovo najvažnije partnerstvo i ugovor sa osobom koju su njegovi ili njih roditelji izabrali razmatrajući zrelo sve aspekte života koje mladi ljudi ne znaju i nisu u stanju razmatrati i znati.

Islam je dao ženi pravo da se bavi poslom i profesijom. Ovdje moramo također ovo malo

*više objasniti: ajet u Kur'anu kaže:
"Naš Gospodar je On, koji svakoj stvari daje njen prikladan oblik i zatim upućuje". (20:51)*

Iz napred navedenih ajeta smo vidjeli da je bog dao jednakost i ženi i muškarcu u pogledu obaveza i dužnosti i obećao im jednaku nagradu. Ovde se sad govori o njihovim funkcijama u životu, na ovom svijetu. Po svojoj prirodi žena i muškarac su stvoreni drukčiji, fizički i emocionalno opremljeni za drugačije poslove i zato su im dodijeljene drugačije zadaće. Islam kaže da su prava žene i muškarca takvi da oni jedno drugo nadopunju tako da čine jednu skladnu cjelinu, ukazujući time na jednaku važnost oba pola. Samo žena može nositi dijete i ima jedinstvenu vezu sa svojim djetetom što je čini više odgovornom za njegovu brigu. Tako je njena glavna sfera aktivnosti kuća i porodica: muž i djeca. Neko može reći da ovo vraća ženu unazad. Ali to nije tačno ako se uzme u obzir sva prava i slobode koje je islam dao ženi. Zatim želim da vas podsjetim da je hiljadama godina osnovna ćelija društva se sastojala od: oca koji se stara i doprinosi, majke koja odgaja i djece. I svaki put u ljudskoj istoriji kad god se ova osnovna ćelija društva raspada, raspada se i društvo i mnoge velike civilizacije i imperije su bile uništene. Ono što funkcioniše hiljadama godina mora biti dobro i za ovo vrijeme uspješan model. Kad muškarac i žena rade ono za šta nisu opremljeni onda se red pretvra u nered i kaos. Islam daje savršeno učenje i uputu ne samo za pojedinca nego mnogo šire, za cijelu naciju i također za budućnost. Dakle po islamu je za ženino zadovoljstvo i sreću dodijeljene dužnosti i u skladu s tim su njena prava usklađena također s njenom prirodom. Žena u islamu se ne osjeća neispunjenom jer svoje ispunjenje doživljava kroz sfere aktivnosti koje joj je bog dodijelio kao kćeri, supruzi, majci i članu društva. Krajnja svrha braka u islamu je da se zasluži Božije zadovoljstvo kroz čestitost, ispunjenje, zadovoljstvo i potomstvo. Muž i žena su partneri u braku. No Kur'an kaže da muškarci imaju drugu dužnost nad ženama:

Muškarci su staratelji nad ženama jer je Allah učinio neke od njih da nadilaze druge, i zato što oni (muškarci) troše svoj imetak. Zato su čestite žene one koje su poslušne i čuvaju tajne (svojih muževa) s Allahovom zaštitom. (4:35)

Često se pogrešno misli da muž može dominirati nad ženom. Ne, riječ staratelj znači onaj ko vodi brigu. Muškarac troši svoj imetak i za uzvrat se od žene očekuje da mu bude poslušna i da postupa u najboljem interesu partnerstva. Razlog iza ove islamske filozofije je da održi dobro cjeline.. Kao što svaka država ima predsjednika, svaka škola direktora, svako preduzeće itd, tako i porodica mora imati glavu na koju se može osloniti da obezbijedi vodstvo pogotovu u vrijeme teškoća. Ovaj sistem funkcioniše svuda pa tako i u porodici.

Islam od žene ne traži da ona ide van kuće radi sticanja novca i brige o izdržavanju, jer joj je po njenoj prirodi određeno mjesto u društvu, žena već nosi posebne terete koji određuju tu njenu ulogu. Žena nosi teret rađanja djeteta zbog prirode kako ih je Allah stvorio. Žena je odgovorna za moralno podizanje svoje djece. Ženama međutim nije zabranjeno da rade izvan kuće ali se to smatra suvišnim teretom na ženu, povrh onih koje već nosi. Islam cijeni taj teret i daje tome veliku važnost. Ako uistinu upitate bilo koju ženu želi li karijeru ili da ostane uz svoje malo dijete a da karijea pričekaja ja vjerujem da će ogroman broj odlučiti da radije ostane uz svoje dijete i porodicu. Za muslimanku ženu to je jednostavno ispravna stvar da se uradi. U društvu gdje su majke odsutne sve je više nasilja, alkohola, droge, bandi, razne zloupotrebe djece, stranputica itd.

Ako žena želi da radi mora imati saglasnost muža da potrebe porodice ne budu žrtvovane za to i ne trpe. Ako se oni saglase da žena radi ona nije dužna davati svoju zaradu u kuću, ako dadne to će biti kao sadaka od nje.

Islam je ženi dao pravo na nasljedstvo:

Za muškarce je dio od nasljedstva koje ostave roditelji i bliža rodbina; a za ženu je također dio nasljedstva koje ostave roditelji i bliža rodbina, bilo to malo ili mnogo (ovo je) obavezni dio. (4:8)

Žena ovim imetkom ima pravo raspolagati po svojoj volji i ni u kom slučaju muž nema prava nad tim. Ovo je prvi put u historiji i žene zapada su se za ovo pravo borile do unazad 100 godina.

Žene moraju dobro paziti na svoje ponašanje: da ne gube vrijeme uzalud, da se čuvaju ogovaranja, optužbi drugih ljudi, sumnjčenja, iznošenja mana drugih, ponižavanja bilo koga zbog njegovog statusa, ljepote ili imetka. Uvijek imajte na umu da ste vi uzor drugim ljudima prije svega svojoj djeci i da okolina gleda na vas. Svako koga navede na grijeh vaše ponašanje i vi ćete imati udjela u njegovom grijehu. Čuvajte porodične odnose sa svojom ali i sa muževom porodicom. Sve su ovo grijesi i klonite ih se da zaradite Allahov blagoslov.

(Fahrija Avdić)